

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับ การบริหารสถานศึกษา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 3

The Relationship Between Leaders in Digital Age of School Administrators and
School Administration According to the Sufficiency Economy Philosophy
under The Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3

ปิยะพงศ์ คงกระพัน¹, ทีปปิพัฒน์ สันตะวัน², ศุภชัย ทวี³

Piyapong khongkrapun¹, Teeppipat Suntawan², Supachai Tawee³

Corresponding Author E-mail: piyapong.kh@nsru.ac.th

Received: 2022-09-11; Revised: 2023-02-06; Accepted: 2023-02-23

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 317 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่ายโดยการเทียบสัดส่วนเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Student in Master of Education degree (Curriculum and Instruction), Nakhon Sawan Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of digital age of school administrators 2) to study the level of school administration according to the sufficiency economy 3) to study the relationship between leaders in digital age of school administrators and school administration according to the sufficiency economy philosophy. The sample group consisted of a total of 317 administrators and teachers were obtained from the sample size determination using the Craigie and Morgan tables, and simple randomization by comparing proportions Data collection tools include questionnaires, digital leadership of executives The reliability value was 0.98 and the school administration according to the sufficiency economy questionnaire. The reliability value was 0.99. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The research findings were as follows:

1. Executives digital leadership of level overall, it was at a high level.
2. school administration according to the sufficiency economy level overall, it was at a high level.
3. There was a positive correlation between leaders in digital age of school administrators and school administration according to the sufficiency economy philosophy.

Keywords: Factors analysis of the characteristics, School administrators, The new normal

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาและระบบเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันและการทำงาน ทำให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นผลให้วิถีการดำรงชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่เกิดการปรับเปลี่ยนเรื่องของค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมตลอดจนการปรับตัวเองให้ดำรงชีวิตอยู่รอดในสังคม และโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจยุคของการเกษตรมาสู่ยุคเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาสู่ความเป็นสังคมเมือง ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงวิธีการปรับเปลี่ยนรูปแบบต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตเป็นรูปแบบที่มีความเร่งรีบ ยุคโลกาภิวัตน์ยังทำให้เกิดกระแสวัฒนธรรมรวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในทางที่ไม่เหมาะสม ขาดคุณธรรมและความรอบคอบ ทำให้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ลดลงจนเกิดความนิยมที่บริโภคเกินความจำเป็น จากปัญหาดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการองค์กรซึ่งจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาช่วยในการบริหารจัดการ ตามเจตนารมณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังจะเห็นได้จากกระแสพระราชดำรัสที่พระราชทานให้แก่ผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ. 2542 ความว่า ขอให้ทุกคนในเมืองไทยมีความพออยู่ มีความพอกิน มีความสงบสุข และสามารถรักษาความพออยู่พอกินได้ เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2559: 9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562 หมวด 9 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา มาตรา 63 - 69 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา โดยรัฐจะต้องจัดสรรคลื่นความถี่

สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะใช้ประโยชน์สำหรับในการศึกษา อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาตำรา หนังสือทางวิชาการ แบบเรียนต่าง ๆ และมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งยังมีการพัฒนาบุคลากรทั้งในด้านเป็นผู้พัฒนาและในด้านเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง รวมถึงการบูรณาการการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษา โดยยึดหลักการสำคัญคือ รู้จักพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่สนับสนุนพื้นฐานความถูกต้อง อีกทั้งยังจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้ทุกส่วนในราชการสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมและได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องนำไปสู่ระบบการศึกษาในเรื่องการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนขยายผลสู่สถานศึกษา ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงควรเน้นที่การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวคิดในการทำงานและการปฏิบัติในชีวิตประจำวันสามารถรักษาสมดุลในการดำเนินชีวิตและพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีสติ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560: 12)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าที่แท้จริง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีการบริหารจัดการด้านการศึกษาโดยใช้แนวทางการบริหารตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ 5) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยนโยบายด้านที่ 3 นั้นมีตัวชี้วัดในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้าน Digital literacy, Digital pedagogy และทักษะสื่อสาร ทั้งยังส่งเสริมการใช้ Digital technology มาใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ และต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เนื่องจากผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติและวัฒนธรรมของโรงเรียนเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นตัวแทนของแนวคิดและวิถีปฏิบัติใหม่ โดยการใช้การสื่อสารทางโซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้กับสถานศึกษา ซึ่งการขับเคลื่อนองค์กรต้องอาศัยการมีผู้นำที่ดีและเก่ง มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ ในการกำหนดทิศทางขององค์กร เพื่อให้ภารกิจให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ หากผู้นำไม่สามารถกำหนดทิศทางหรือกำหนดทิศทางการดำเนินงานแห่งความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ยาก ผู้ใต้บังคับบัญชาย่อมเกิดความสับสนในการปฏิบัติงานอย่างแน่นอนและองค์กรแตกความสามัคคี หากผู้นำมีภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยพร้อมทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับเกิดศรัทธาและความเชื่อมั่นในตัวผู้นำจนสามารถนำองค์กรไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมายสำคัญคือการปลูกฝังให้เด็กนักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังทราบถึงคุณค่าของทรัพยากร และการทำงานเป็นทีม ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการแบ่งปันและมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ และความเป็นไทย ซึ่งการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถดำเนินการได้ 2 ส่วน ได้แก่ 1) การบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ 2) การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะประกอบด้วย การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และมีการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกชั้นเรียน ซึ่งการที่จะบรรลุตามเป้าหมาย

นั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นบุคลากรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้หรือการปลูกฝังหลักการแนวคิดต่าง ๆ ให้กับนักเรียน โดยครูเองต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและมีความสามารถวิเคราะห์ถึงความพอเพียงและไม่พอเพียงของตนเอง ครอบครัว และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ใน 4 อำเภอ คือ 1) อำเภอหนองไผ่ 2) อำเภอบึงสามพัน 3) อำเภอวิเชียรบุรี 4) อำเภอศรีเทพ ซึ่งประกอบไปด้วยสถานศึกษา ทั้งหมด 188 แห่ง โดยแบ่งเป็นสถานศึกษาในอำเภอหนองไผ่ 58 แห่ง สถานศึกษาในอำเภอบึงสามพัน 31 แห่ง สถานศึกษาใน อำเภอวิเชียรบุรี 62 แห่ง และสถานศึกษาในอำเภออำเภอศรีเทพ 37 แห่ง มีความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาและ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลในทุก ๆ ด้านและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน จึงได้นำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งจะมีผลต่อการส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสำนึกของ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จึงดำเนินการตามแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการโดยการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้ ดำเนินการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อการพัฒนา ผู้เรียนอย่างยั่งยืนสู่สถานศึกษาพอเพียง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียน ดังนั้น ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจึงมีความสามารถในการตอบสนองนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ สถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ผ่านการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลที่มี ความรวดเร็ว และยั่งยืนยิ่งขึ้น รวมถึงการบริหารเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการตามยุทธศาสตร์ใน การดำเนินงานในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่สถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานได้มีการดำเนินการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงรวมทั้งมีการพัฒนาต่อยอดไปสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษา (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2556: 15)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวน ทศน์การบริหารจัดการ และพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่เอื้อต่อการดำเนินงานบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นผู้นำมีการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งได้นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้ หลากหลายแนวทาง ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอไว้ดังนี้

จิณฉัตร ประโคทัง (2561: 89) ได้กล่าวว่า ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้ว่า เป็นผู้นำมีภาวะการณ์ที่ชอบเรียนรู้ด้านดิจิทัล จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและตลอดเวลา เพราะยุคดิจิทัลจะต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารในองค์กรและเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วโลก ซึ่งเป็นเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่ไร้พรมแดนและต้องมีการอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานรวมถึงองค์กรอื่น ดังนั้นภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลนี้จึงต้องเป็นผู้นำที่เรียกได้ว่าเป็นผู้นำที่มีความเป็นมืออาชีพรวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองลงสู่การปฏิบัติการ การศึกษาคูงานและการเรียนรู้ที่ได้จากการอบรมสัมมนา อีกทั้งยังต้องมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่สามารถจะนำมาขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561: 120) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยจะต้องมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเข้ากับการจัดการศึกษา รวมไปถึงการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทความต้องการของผู้เรียน ครู บุคลากร มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลรวมถึงรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

จากความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นภาวะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ รวมถึงสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเข้ากับการจัดการศึกษา รวมไปถึงการทำงาน มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และรู้จักนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

ผู้นำยุคดิจิทัลมีความสำคัญในการบริหารองค์กรในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีความจำเป็นต่อสมาชิกในองค์กรที่จะอยู่ร่วมกันและสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ขององค์กร ซึ่งได้มีหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้หลายแนวทาง ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอดังนี้

จิณฉัตร ประโคทัง (2561: 257) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้ว่าปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลที่เต็มไปด้วยความเร็วของการเปลี่ยนแปลงการมุ่งไปสู่การพัฒนาศักยภาพคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุดของ จะต้องทำให้เกิดการยอมรับภายในองค์กร ซึ่งความท้าทายของผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงมีความสามารถนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าประสงค์และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ สถาบันทางการศึกษาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในปัจจุบัน เช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ ทำอย่างไรที่จะทำให้สถาบันการศึกษายังสามารถคงความมีคุณค่า มีคุณภาพ เพิ่มสมรรถนะในการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเกิดการพัฒนายั่งยืน ซึ่งการสร้างผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลที่เก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ผู้นำในยุคผู้นำยุคดิจิทัลนี้ต้องมีความสามารถในการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กร เริ่มจากการปฏิบัติการไปจนถึงการวางแผนกลยุทธ์รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนต้องมีความเข้าใจในเทคโนโลยีที่สนับสนุนเป้าหมายขององค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีการตัดสินใจที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

Gardner (2006; อ้างถึงใน เกตุขญา วงษ์เพิก (2564: 467-478) กล่าวถึง เหตุผลที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัลก็คือการจัดการศึกษายุคใหม่ไม่ได้ผลจริงๆ และเงื่อนไขในโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่การศึกษาในระบอบที่ใช้อยู่ นั้น ยังคงเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับโลกในอดีตมากกว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับโลกอนาคตที่เป็นไปได้ นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จจะต้องคิดได้อย่างสร้างสรรค์และอย่างอิสระสามารถประยุกต์กลยุทธ์ของการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ภาวะผู้นำต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญและความจำเป็นในศตวรรษนี้

จากความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในสังคมปัจจุบันมีความจำเป็นที่ต้องกระตุ้นให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนของบุคคลในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งผู้นำจะสามารถเปลี่ยนแปลงความต้องการที่ตอบสนองและแนวทางให้องค์กรประสบความสำเร็จ ไว้ ซึ่งในยุคดิจิทัลที่มีการเก็บข้อมูลและสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ผู้นำในยุคผู้นำยุคดิจิทัลนี้ต้องมีความสามารถในการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กร มีการตัดสินใจที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ความหมายของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ค่านาย อภิปรัชญาสกุล (2558: 38) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2560: 6-7) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งหลักคิดและแนวทางการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต โดยเน้นการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และรอดพ้นจากวิกฤติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยคุณลักษณะที่สำคัญของความพอเพียง มี 3 ประการคือ

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะตนเอง ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย จะพบว่าความพอประมาณนั้นนับเป็นแนวปฏิบัติที่มีมายาวนานแล้ว สังเกตได้จากการดำเนินชีวิตของคนไทย พออยู่ พอกิน พึ่งตนเอง ประหยัด เรียบง่าย และได้ประโยชน์สูงสุด

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงและการดำเนินการอย่างพอเพียงนั้นต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการหลักกฎหมาย หลักคุณธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจน คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ ถ้วนถี่ รู้จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคและคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบรู้จักเลือกนำสิ่งที่ดีและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึงการไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงปรับตัว และรับมือได้อย่างทันที่ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากความไม่ประมาท ซึ่งต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กับความมีเหตุผลและความพอประมาณ

จากการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เป็นปรัชญาที่เน้นการรักษาความสมดุลในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเป็นจริงและความถูกต้องอย่างเป็นเหตุเป็นผลและไม่ประมาท โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบัน ซึ่งการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาจะประกอบไปด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงปรับตัว และรับมือได้อย่างทันที่ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 3) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม

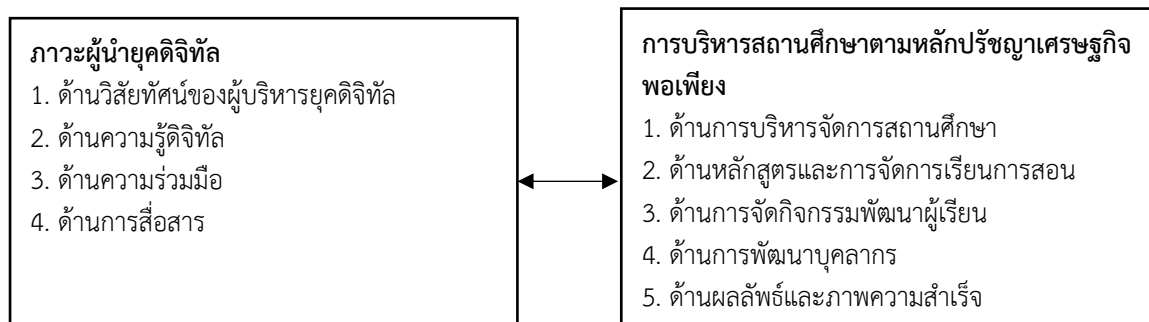
6. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกินและอยู่ดีมีสุขพึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ

7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้นักศึกษามีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาที่พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติแก่ประชาชนให้อยู่ได้ด้วยตนเองในสภาวะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมทุกระดับอยู่อย่างเรียบง่ายไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

อรรถรณ ป้อมดำ (2562: 14) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นหลักแนวคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์และสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในยุคปัจจุบัน โดยมีการนำหลักคุณธรรมมาเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคู่กับการดำเนินชีวิตและใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบาย เพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับบุคคล หน่วยงาน ชุมชน องค์การต่าง ๆ สถานศึกษาจนถึงรัฐบาล

จากความสำเร็จของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เป็นหลักแนวคิดและหลักปฏิบัติแก่ประชาชนให้อยู่ได้ด้วยตนเองในสภาวะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมทุกระดับอยู่อย่างเรียบง่ายไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นยึดหลักในการดำเนินชีวิตมีความสุขจากการพอเพียงของตนเองและครอบครัว เพื่อให้อยู่รอดในสภาวะการณของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมีหลักคุณธรรมยึดเหนี่ยวควบคู่กับการดำเนินชีวิตตลอดจนเป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบาย เพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับ บุคคล ชุมชน และหน่วยงานองค์การต่าง ๆ สถาบัน จนถึงรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2564 ทั้งหมด 188 แห่ง จำนวน 1,720 คน จำแนกประเภทเป็น ผู้บริหาร 191 คน และครู 1529 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2564 ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มอย่างง่ายโดยการเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน จำแนกประเภทเป็น ผู้บริหาร 191 คน และครู 126 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ทหาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำนวน 33 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ตอนที่ 3 ทหาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 31 ข้อ ตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา

2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา ศึกษารูปแบบและเทคนิคการตั้งคำถาม ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Rating Scale) เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 64 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความถูกต้องและชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถาม แต่ละข้อโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าคุณค่าคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้

4. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามเดิมมี 64 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อคำถามสอดคล้องตามวัตถุประสงค์จำนวน 64 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำข้อคำถามทั้ง 64 ข้อ ไปมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach โดยได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.99 และตอนที่ 3 การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.98 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู ในระหว่างวันที่ 20 - 30 เมษายน 2565

3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยได้รับแบบสอบถามคืนกลับครบทั้ง 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในด้านต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert Scale)
3. วิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในด้านต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert Scale)
4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment correlation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.26) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้ยุคดิจิทัลด้านการสื่อสารยุคดิจิทัลด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล และด้านความร่วมมือยุคดิจิทัลตามลำดับ
2. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.12) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และ ด้านการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล 2) ด้านความร่วมมือยุคดิจิทัล 3) ด้านความรู้ยุคดิจิทัล และ 4) ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.612$)กับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.612$)และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล ($r_{xy} = 0.369$) รองลงมา คือ ด้านความรู้ดิจิทัล ($r_{xy} = 0.344$) ด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล ($r_{xy} = 0.245$) และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านความร่วมมือยุคดิจิทัล ($r_{xy} = 0.204$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันยุคดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเราอย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริหาร ต้องมีการปรับตัวในการนำภาวะผู้นำดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดการทำงานที่สะดวกและคล่องตัวในการทำงานยิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ สร้างเจตคติที่ดี คิดในเชิงบวก เพื่อสื่อถึงเป้าหมาย สถานศึกษาที่ต้องการทางเทคโนโลยีอย่างชัดเจน สนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีการเรียนรู้และการสอน ทั้งเป็นผู้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครูในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สหกัน วารี (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย 104 ตัวบ่งชี้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยเฉพาะการเป็นข้าราชการที่ต้องดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณ การมีวินัย การไม่เอาเปรียบ

บุคคลอื่น อีกทั้งผู้บริหาร มีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวังไม่ขัดกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรม เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู มีการกระตุ้นให้ครูเกิดความตระหนักในภาระหน้าที่ของตนเองและส่วนรวมสื่อถึงเป้าหมายสถานศึกษาที่ต้องการอย่างชัดเจน เป็นผู้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครูในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรา ธรรมวิทยา และ นันทรัตน์ เจริญกุล (2557) ที่ได้ทำการวิจัยศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อย่างมีนัยสำคัญ

1.2 ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหาร ได้เล็งเห็นความสำคัญ และเข้าใจในสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านการนำเทคโนโลยีและมีการสร้างแรงจูงใจให้ครู บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเข้าถึงเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การใช้สื่อและหาช่องทางในการปฏิบัติงาน และการรับมือในโลกอนาคต ซึ่งผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล และความมั่นใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษานำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงนำผู้ร่วมงานให้มีการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา เมฆนิล (2561) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสภวิทยาเขตนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

1.3 ด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีทักษะในการกำหนดอนาคตขององค์กรในด้านเทคโนโลยีอย่างชัดเจน ทั้งนี้เป็นเพราะ เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตปัจจุบันของความเป็นภาวะผู้นำที่จะต้องคิดปฏิบัติอย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา เล็งเห็นว่าในสังคมโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีมีความสำคัญในการช่วยในเรื่องของการศึกษาหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว กว้างไกลและทั่วถึง ทันโลก ทันเหตุการณ์ สถานศึกษาจึงมีการกำหนดความต้องการในอนาคตให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ได้ศึกษา โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลรวมมี 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพด้านเทคโนโลยี ปัจจัยการบูรณาการเทคโนโลยี และปัจจัยสมรรถนะทางเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ด้านความร่วมมือยุคดิจิทัล โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัล ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหาร การสนับสนุนบุคลากรในด้านการศึกษากการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ข่าวสาร อีกทั้งมีส่วนร่วมในสังคมแห่งการเรียนรู้ในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ในการปฏิบัติงานให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ในส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัญญุภักดิ์ ไยดี (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำด้านการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครู เข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร การพัฒนาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องใช้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือโดยเชิญทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจ กำหนดยุทธศาสตร์ วางแผนในการพัฒนา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และองค์ความรู้ร่วมกันและควรแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดเก็บและดูแลระบบข้อมูลให้สามารถเรียกใช้ ได้สะดวก มีเครื่องมือดิจิทัลที่เพียงพอต่อการใช้งานของนักเรียน

2. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก มีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยการเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงานใน สถานศึกษาพอเพียงที่เป็นต้นแบบ เกิดทักษะในการทำงานเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการประสานความร่วมมือกับชุมชน และ

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้ระดมทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการจากทุกภาคีเครือข่าย และมีนวัตกรรมในการทำงานเพื่อพัฒนาผลงานให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นโดยเน้นให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา หน่วยงานภายนอกและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมในด้านการจัดการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุรางค์ ระเริง (2559) ที่ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่าการบริหารสถานศึกษาพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำนโยบาย แผนงานโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษานำแนวคิดลงสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยสถานศึกษาจึงได้ยึดหลักการบริหารสถานศึกษาโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการสถานศึกษาในโรงเรียน โดยสถานศึกษาได้มีโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมการบูรณาการ มีการวางแผนบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา มีการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและมีการทำงานร่วมกับชุมชนและมีการประเมิน กำกับติดตาม จะเห็นได้ว่าผู้บริหารได้เห็นความสำคัญในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาดา สุขสว่าง (2558) ที่ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ที่พบว่าการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากด้านที่มีระดับคุณภาพการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร

2.2 ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีความสะอาดเป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีคุณลักษณะของความสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการแบ่งปัน มีความสามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผลพอประมาณกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้กับตนเองและสถานศึกษา และผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชามณฐ์ แซ่จัน (2561) ที่ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมโรงเรียนมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติระดับมากในด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นอันดับที่ 2 และ 3 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน และด้านการบริหารจัดการศึกษา เป็นอันดับที่ 4-5 ตามลำดับ

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเสริมสร้างความรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเสริมสร้างความรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนร่วมถึงการดำเนินชีวิตได้ โดยมีการจัดกิจกรรมบูรณาการที่มีความหลากหลายของเนื้อหาตามสภาวะภูมิสังคมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีวิถีชีวิตที่หลากหลาย มีทักษะการดำเนินชีวิต ตลอดจนมีอุปนิสัยและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดทักษะสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาส พัฒนศิริ (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน

ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มากที่สุดอันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันดับที่ 2 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา อันดับที่ 3 คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.4 ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้มีการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการอำนวยความสะดวก การจัดทำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังมีการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาเผยแพร่หน่วยการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการพัฒนางานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ มีสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ อีกทั้งสร้างความตระหนักถึงคุณค่าอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการประยุกต์ต่อยอดให้เกิดความสมดุลพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ดังนั้นเมื่อมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบริหารจัดการ จึงทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาส พัฒนศิริ (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้มีโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจมีการจัดอบรม สัมมนา ประชุม ศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีการติดตามและประเมินผล นำมาปรับปรุงพัฒนา ในโครงการพัฒนาบุคลากร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบล หายหัตถ์ (2559) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการวัดการประเมินผล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของบริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล โดยมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การกำหนด กระบวนการบริหารงาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ PDCA มีดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาในทางเทคโนโลยี 2) ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ 3) ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งการเขียนรายงาน การประเมินการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา 4) ขั้นปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินผลการปฏิบัติงานภายใน สถานศึกษาแล้วผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้านไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัจฉรา เมฆนิล (2561) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง

เทคโนโลยีส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหาร
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรนำภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมาปรับใช้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิด
การทำงานที่สะดวกและคล่องตัวในการทำงานยิ่งขึ้น รวมถึงสนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีการเรียนรู้และการสอน และเป็น
ผู้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครูในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้

1.2 ผู้บริหารควรมีการพัฒนาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงด้านต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือสำหรับวิจัยเท่านั้นซึ่งอาจทำให้ขาดข้อมูลหรือผลการศึกษาในเชิงลึกบางประการดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควร
ทำการศึกษาควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เช่น เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
ซึ่งจะทำให้ได้ผลการศึกษาวิจัยที่ถูกต้องและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และการบริหารจัดการสถานศึกษาตาม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับโรงเรียนหรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อทำให้ทราบถึง
ความเหมือนและความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำและการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2554). **แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- เกตุขญา วรชพี. (2564). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. **วารสารนวัตกรรมการศึกษา
และการวิจัย**, 5(2): 467-478.
- คำนาย อภิรัฐสกุล. (2558). **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดียแอนด์พับลิชชิง จำกัด.
- จิณณวัฒน์ ปะโคทั้ง. (2561). **ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2556). **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับการเพิ่มสมดุลในการพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ดาวฤกษ์คอมมูนิเคชั่น จำกัด.
- จุฑามาส พัฒนศิริ. (2560). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัด
นครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชัยญาณัก ไยดี. (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครราชสีมา. **วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์**, 8(1): 150-164.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปรียาดา สุขสว่าง. (2558). การบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- พิชามญฺ์ แซ่จัน. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 2(1): 251-263.
- ภัทรา ธรรมวิทยา, และนันทรัตน์ เจริญกุล. (2557). การศึกษากาว่าผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(1): 1 –13.
- ศรีสุภากร ะเรง. (2559). การบริหารสถานศึกษาพอเพียง โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สัทาน วารี. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2560). คู่มือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติงานเป็นวิถีชีวิต. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา สมใจ. (2561). การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(1): 350-363.
- อรรณพ ป้อมดำ. (2562). การขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัจฉรา เมฆนิล. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อุบล หายหัดถิ. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Gardner, R. E., & Hausenblas, H. A. (2004). Exercise and diet beliefs of overweight woman participating in an exercise and diet program: An elicitation study using the theory of planed behavior. *Journal of Applied Biobehavioral Research*, 9(13): 188-200.